

“İletişim kavramı, Latince ‘communis ve communicare’ kökünden gelmektedir ve katılanların bilgi ya da sembol üreterek birbirlerine ilettikleri **iletileri anlamaya ve yorumlamaya çalıştıkları bir süreç** olarak değerlendirilmektedir. İletişim kavramı; **iknayı, etkilemeyi, duygu ve düşüncelerin aktarılma sürecini, ortak algılamayı ve paylaşmayı** içerir.”

1. Buna göre, **iletişime dair** aşağıdaki yargılardan hangisi kesinlikle **yanlıştır?**

- A) İletişim, düşüncenin yalnızca sözel olarak karşılıklı değiş tokuşu değildir.
- B) İletişim, sayesinde dünyayı anlamlı kıldığımız ve bu anlamı başkaları ile paylaştığımız insanî bir süreçtir.
- C) Duygu, düşünce veya bilgilerin yalnızca tek bir yolla başkalarına aktarılması ve haberleşmedir.
- D) İletişim; insanların çevreyi etkileyebilme, varlığını ifade edebilme, amaçlarını gerçekleştirebilme ve gereksinimlerini karşılayabilme aracıdır.
- E) İletişim tek yönlü olmayıp hem psikolojik hem de sosyal/kültürel bir olgu ve süreçtir.

“İletişimin **kaynak, hedef, mesaj/ileti ve kanal** olmak üzere **dört ögesi** vardır. Bu ögeler etkileşimsel iletişim modeli ile açıklanmaktadır.”

2. Buna göre, **iletişim ve öğelerine dair** aşağıdaki yargılardan hangisinin doğru olduğu **söylenemez?**

- A) Kişiler arası iletişimde kaynak, mesajı gönderendir.
- B) Hedef; mesajı alır, anlamlandırır ve kaynağa farklı bir mesaj gönderir.
- C) Döngüsel olmayan ve rollerin asla değişmediği bir süreçtir.
- D) İletişim sürecinde hedeften kaynağa, kaynaktan hedefe iletilmek istenen her şey mesajdır.
- E) İletişim sürecinde kişiler; mesajlarını söz, beden dili, sessiz kalma ve yazı gibi farklı yollarla iletirler.

“Kodlama, kod açma ve yorumlama, geri bildirim ve **gürültü iletişim süreçlerini** oluşturur.”

3. Buna göre, **iletişim süreçlerine dair** aşağıdaki yargılardan hangisi doğru **değildir?**

- A) Kod, mesajın işaret hâline dönüşmesinde kullanılan simgeler ve simgeler arasındaki ilişkileri düzenleyen kuralların tümüdür.
- B) Kültürden kültüre değişmekle birlikte kodlama, mesajın içeriğinin kod simgelere dönüştürülmesidir.
- C) Kod açma, kaynaktan gelen mesajın içeriğinin alınıp çözümlenmesi, anlamın anlaşılmasıdır.
- D) Geri bildirimin kişiler arası iletişimdeki işlevi karşılıklı gidip gelen mesajların doğru algılanıp algılanmadığını test etmektir.
- E) Kaynaktan çıkan mesajın hedef tarafından tam ve doğru olarak alınmasını sağlayan şey gürültüdür.

“İletişim, hem bireysel hem toplumsal hem de kültürel işlevleri olan bir süreçtir.”

4. İletişimin doğasına dair aşağıdaki yargılardan hangisi **doğru değildir?**

- A) İnsanın sosyal bir varlık olması, iletişimi gerekli ve zorunlu bir ihtiyaç hâline getirir.
- B) İletişim, insanı sosyal ve kültürel bir varlığa dönüştürür.
- C) İletişim sayesinde insanlar, kendilerini ve etrafını algılar, tanır ve anlamlandırır.
- D) Duygu ve ihtiyaçlarımızı dile getirmek, bildiklerimizi aktarmak ve öğrenmek niteliksiz bir iletişimle de sağlanabilir.
- E) İnsanın en önemli ihtiyaçları arasında var olma ve kendini ifade edebilme özgürlüğü vardır.

“İletişim; etkilerine, yönüne, kullanılan koda, ilişki sitemlerine, bireylerin konumlarına, zaman ve mekâna göre sınıflandırılmıştır.”

5. Sınıfta **tek yönlü** iletişim ortamı hâkim olduğunda aşağıdakilerden hangisinin yaşanması daha olasıdır?

- A) Öğrenciler anlamadığını dile getirebilir.
- B) Öğretmen sürekli aktif, öğrenci pasif olur.
- C) Öğrencilerin soru sorma becerisi gelişebilir.
- D) Öğrencilerin sosyal-duygusal güvenliği sağlanır.
- E) Karşılıklı bir iletişim atmosferi gerçekleşir.

6. İletişim sınıflandırmalarına dair aşağıdakilerden hangisi **söylenemez?**

- A) İletişim, kullanılan koda göre; sözlü, sözsüz ve yazılı iletişim olmak üzere sınıflandırılır.
- B) Sözlü iletişimde kullanılan kelimeler, ses tonu ile beden dili büyük öneme sahiptir.
- C) Kullanılan kelimeler aynı olsa bile ses tonumuz ve beden dilimiz anlam kaymasına neden olmaz.
- D) İletişimde etkinlik açısından yapılan karşılaştırmalarda sözsüz kodların % 55 oranla en etkin araçsallığı ortaya koyduğu tespit edilmiştir.
- E) Sözel kodların etkililik oranı % 7 olarak tespit edilirken, ses tonunun % 38 oranında etki yarattığı belirtilmektedir.

Amerikalı ünlü iletişimci Dale Carnegie “**Söyleyeceğiniz sözü yazmak, sizi düşünmeye ve düşüncelerinizi tasfiyeye sevk eder.**” demektedir.

7. Dale Carnegie, bu sözüyle neyi vurgulamaya çalışmaktadır?

- A) Yazmak, insanı düşünmeye sevk etmekle birlikte insanın düşüncelerini saflaştırır.
- B) Sözü yazmak, düşüncelerimizi unutmaktan kurtarır.
- C) Yazmak, sözün etkisini daha güçlü kılarak sözü ötelere taşımaya yardım eder.
- D) Sözü yazmak, insanı yanlış anlaşılmdan kurtarır.
- E) Yazmak, kalıcılığın anahtar eylemi olmada her zaman bir adım öndedir.

17 Eyl.

"Yazılı iletişim; mektuplar, raporlar, özetler, makaleler, tutanaklar, basın bildirileri, elektronik ortamlarda gönderilen çeşitli yazılı mesajları içerir. Yazılı iletişim sayesinde gönderici ve alıcının mesajları tekrar okunabilir ve belgelerin saklanabilir olmasıyla hatalar en aza indirilebilir."

8. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yazılı ve sözlü iletişim arasındaki farka **ışaret etmez?**

- A) Yazılı iletişimde; seslendirme, tavır, jest ve mimiğin sağlayacağı etkiler yoktur.
- B) Sözlü iletişimde plânlama, yazılı iletişime oranla daha çok önem taşır.
- C) Yazılı iletişimde yanlış kullanılan bir sözcük okuyucunun hemen dikkatini çeker
- D) Sözlü iletişimde yapılan dil yanlışları, söyleyiş bozuklukları dışında pek fark edilmez.
- E) Yazılı iletişimde, birtakım biçimsel kurallara uymak gerekir.

"İlişki sistemlerine göre kişinin kendisiyle kurduğu iletişim oldukça önemlidir. Bireylerin kendileri ile kurdukları iletişim ne kadar sağlıklı ise başkaları ile kurdukları iletişim de o kadar sağlıklı olacaktır. Bireylerin kendini iyi tanıması, hangi güçlü özelliklere sahip olduklarını bilmeleri bu anlamda son derece önemlidir."

9. Metne göre, sağlıklı bir iletişimin temelinde ne vardır?

- A) Bireyin toplumu tanıması
- B) Bireyin ailesini tanıması
- C) Bireyin kültürünü tanıması
- D) Bireyin kendini tanıması
- E) Bireyin muhatabını tanıması

"Bireyin kendini tanıması için çok farklı araçlar vardır. Ailede başlayan ve eğitim hayatı boyunca devam etmesi istenilen olumlu ve yapıcı bir geri bildirim sisteminin kurulması; duygularını ve ihtiyaçlarını dile getirebilecekleri ortamların oluşturulması oldukça önemlidir."

10. Buna göre -araç ve ortamın sağlıklı bir iletişimdaki rolü göz önünde bulundurulduğunda- **verilen örneklerde kimin sağlıklı bir iletişim kurabileceği söylenebilir?**

- A) Mehmet, sınıftaki tek yönlü iletişim sebebiyle duygularını ifade edememektedir.
- B) Ayşe, anlamadığını dile getirmede kendini baskı altında hissetmektedir.
- C) Melih'in, soru sorma konusunda çekinceleri vardır.
- D) Öğretmenin dominant kişiliği sebebiyle Tuncer, merak ettiklerini soramamaktadır.
- E) Ali, ailesine her sorduğunun cevabını yerinde ve zamanında alır.

"İki Amerikalı psikolog, **Joseph Luft** ve **Harrington Ingham**, 1950 yılında **Johari Penceresi Modeli**'ni geliştirerek insanın sosyal ilişkilerinde kendisi ile ilgili aktarımda bulunduğu alanlarının yanı sıra paylaşımda bulunmadığı, bulunmak istemediği alanları da ortaya çıkarmışlardır. Böylece kişilerin kendilerini tanımları sağlanmış, başkaları tarafından da nasıl görüldükleri tanımlanabilir hâle gelmiştir. Bireyler Johari Penceresi'nde yer alan; **açık alan, kör alan, gizli alan ve bilinmeyen alanları** hakkında bilgi sahibi olabilir."

11. Metinde aşağıdaki hangi sorunun cevabı **bulunmaz?**

- A) Johari Penceresi Modeli'ni kimler geliştirmiştir?
- B) Johari Penceresi Modeli kaç yılında geliştirilmiştir?
- C) Johari Penceresi Modeli hangi vakıfta geliştirilmiştir?
- D) Johari Penceresi Modeli'nde kaç alan belirlenmiştir?
- E) Johari Penceresi Modeli neyi sağlamıştır?

I	Açık Alan	A	Hiç kimse bilmez.
II	Kör Alan	B	Kişi bilir, başkaları bilmez.
III	Gizli Alan	C	Kişi bilmez, başkaları bilir.
IV	Bilinmeyen Alan	D	Herkes bilir.

12. Tabloda karışık verilen **Johari Penceresi Modeli**'nin alanları ve açıklamaları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) I-A/II-B/III-C/IV-D
- B) I-D/II-C/III-B/IV-A
- C) I-B/II-C/III-A/IV-D
- D) I-D/II-C/III-A/IV-B
- E) I-D/II-B/III-A/IV-C

"Johari Penceresi'nde bulunan dört alandan biri olan **açık alan**, kişinin **kendi tarafından da başkaları tarafından da bilinen alan**dır."

13. Buna göre aşağıdakilerden hangisi **açık alan** örneğidir?

- A) Vahit; umutlarını, beklentilerini ve korkularını çekinmeden diğer insanlarla paylaşmaktadır.
- B) Remziye, kasıtlı olarak müziğe olan yatkınlığını gizlemektedir.
- C) Orhan'ın iyi bir oyuncu olduğunun ne kendisi ne de arkadaşları farkındadır.
- D) İş arkadaşları, Fatma'nın özverili yapısı hakkında ciddi bir izlenime sahiptir.
- E) İrfan, basketbol oynama yeteneği hakkında bir fikir sahibi olmadığı gibi ailesi de bundan habersizdir.

17 Eyl.

“Eğitim ile iletişim arasında bir bağ kurmamız gerekirse eğitim bir etkileşimdir ve etkileşimin aracı ise iletişimdir. Bu sebeple okulda iletişim süreci hem eğitsel faaliyetler için hem de yönetsel faaliyetler için temel bir gerekliliktir.”

14. Buna göre, okullarda iletişime dair aşağıdakilerden hangisi **söylenemez?**

- A) Okul ortamlarında “formal” ve “informal” olmak üzere iki tip iletişim türü kullanılır.
- B) Formal iletişim, iletişimin kademeli olarak aşağı ve yukarı yönlü hiyerarşik aktarımıdır.
- C) İnfomal iletişim, okullarda daha sık gördüğümüz kişi ve grupların tutumlarına bağlı olarak değişen ve okula dair düzensiz yaklaşımları olan bir iletişimdir.
- D) Türk milli eğitim sistemi içerisinde, informal ilişkilerin baskın olduğu ve hiyerarşinin görece az olduğu görülmektedir.
- E) Okullar bürokratik yapılar olup kamu ve özel okulların yapıları bu anlamda farklılaşmamaktadır.

15. İletişime dair aşağıda kurulan cümlelerden hangisi **doğru bir bilgi taşımamaktadır?**

- A) Kişiler arası ve grup içi iletişim çift yönlü; kitle iletişimi tek yönlüdür.
- B) Kitle iletişimi, topluma bilgi sağlamada ve bireylerin sosyalleşmesine katkıda bulunur.
- C) Sosyal medyada kurulan iletişim, internetin yaygınlaşmasıyla önemli bir hâle gelmiştir.
- D) Çevrim içi araçlarla kurulan iletişim bazen iletişim kazaları ve engellerine neden olabilir.
- E) Çevrim içi araçlarda iletişim kazalarında kuşaklar arası farklılıkların bir etkisi yoktur.

“Beceri, kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemleri amaca uygun olarak sonuçlandırma maharetidir.”

16. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi **sağlıklı bir iletişimin becerileri arasında yer almaz?**

- A) Saygı duyma
- B) Empati
- C) Etkin dinleme
- D) Sen dilini kullanma
- E) İçten ve samimi olma

“Hatice Hanım, arkadaşları hakkında **peşin hüküm vermeden** onlar adına sorumluluk almaya veya onları **belli bir kalıba sokmaya çalışmadan** dinlemektedir.”

17. Buna göre, **Hatice Hanım’da** iletişim becerilerinden hangisinin **baskın** olduğu söylenebilir?

- A) Somutlaştırma
- B) Empati
- C) Etkin dinleme
- D) Ben dilini kullanma
- E) İçten ve samimi olma

“**Melek Hanım**, insanlara yalnızca insan oldukları için değer vermekte, karşı tarafı olduğu gibi kabul etmekte; din, dil, ırk, sosyoekonomik durum, cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi vb. gibi **farklılıkları bir zenginlik olarak** görmekte ve dolayısıyla sınıfta ve okulda kapsayıcı bir dil kullanmaktadır.”

18. Buna göre, **Melek Hanım’da** iletişim becerilerinden hangisinin **baskın** olarak **öne çıktığı** söylenebilir?

- A) Somutlaştırma
- B) Empati
- C) Saygı duyma
- D) Ben dilini kullanma
- E) İçten ve samimi olma

“**Vahit Bey**, birini dinlerken dinlemenin amacını ve yöntemini belirlemekte, ön bilgilerini harekete geçirmekte, dinlediklerini ön bilgilerinin ışığında incelemekte, konuşmacının aktardığı bilgilerle ön bilgileri arasında bağ kurmaktadır.”

19. Buna göre, **Vahit Bey’in** iletişim becerilerinden hangisini **öne çıkardığı** söylenebilir?

- A) Etkin dinleme
- B) Somutlaştırma
- C) Empati
- D) Ben dilini kullanma
- E) İçten ve samimi olma

Cüceloğlu dinlemeye ilişkin olarak “**Doğuştan iyi dinleyici olanların sayısı azdır. İyi bir dinleyici olabilmek için bilinçli bir çaba ve yeni beceriler öğrenmek gereklidir.**” demiştir.

20. Cüceloğlu’nun bu sözünden aşağıdakilerden hangisi **çıkarılamaz?**

- A) Bazı insanlar doğuştan iyi dinleyicidir.
- B) Doğuştan iyi dinleyici olanlar çok azdır.
- C) İyi dinleyici olmak, bilinçli bir çabanın ürünüdür.
- D) İyi dinleyici olmak, öğrenilebilecek bir beceridir.
- E) İyi dinleyici olmak, doğuştan gelen bir zekâ işidir.

MODÜL:7 TEST:1

17 Eyl.

UZMAN ÖĞRETMENLİK ÖRNEK SORULAR SOSYAL ETKİLEŞİM VE İLETİŞİM

Eyüp YILDIRIM
Elazığ Gazi MTAL
TDE Öğretmeni

"Sevgili Dost!

İnsan tekerleği bulduğu zaman başına neler geleceğini bilseydi, bakmadan arkasından yuvarlardı onu ıssız bir yere. İnsanın elinden gelseydi düğümlerdi yolları ıssız bir yerde.

(Ali Ural. Posta Kutusundaki Mızıka)

Not 1: Yanına yıldız koyduğum sorular, çıkmasını beklediğim favori sorulardır.

CEVAP ANAHTARI: 1C 2C 3E 4D 5B 6C 7A 8B 9D 10E 11C 12B 13A 14E 15E 16D 17B 18C 19A 20E

18 Eyl.

“Dinleme alanları **işlem, etkileşim ve sözlü anlama** olmak üzere üç boyutta incelenmektedir.”

- ❖ Anlama sırasında seçilen bilgi ve düşünceler çeşitli zihinsel işlemlerden geçirilerek işlenir.
- ❖ Sıralama, sınıflama, ilişki kurma, düzenleme, sorgulama, değerlendirme gibi zihinsel işlemler yapılır.
- ❖ Daha sonra yeni bilgiler bireyin zihinsel yapısına göre ön bilgilerle bütünleştirilir ve zihne yerleştirilir.

1. Yukarda özellikleri verilen alan, hangi **dinleme alanına** işaret etmektedir?

- A) İşitme
- B) Anlama
- C) Zihinde yapılandırma
- D) Fiziksel etkileşim
- E) Sözlü anlama

“Dinleme alanları **işlem, etkileşim ve sözlü anlama** olmak üzere üç boyutta incelenmektedir.”

2. Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi **dinleme alanlarıyla ilgili söylenemez?**

- A) İşitmede sözler, seslerle fiziksel olarak alınarak algılanmakta ve beynimize iletilmektedir.
- B) İşitme sürecinde ses, ses telleri, ses dalgaları ve kulak yer almaktadır.
- C) Anlamada işitilenlere dikkat yoğunlaştırılmakta, ilgi duyulan ve gerekli görülenler seçilerek anlamlandırılmaktadır.
- D) Süreçsel etkileşim; konuşmacının sesi, ses tonu, konuşma hızı, kullandığı kelimeler, beden dili, yüz ifadesi, göz teması, ışık, ısı, renk gibi durumlarla etkileşimi içermektedir.
- E) Zihinsel etkileşim; dinleyicinin konuşmacının düşüncelerini öğrenmesi, anlaması, kendi bilgileriyle karşılaştırmasıdır.

“Hatice Hanım, söylenenleri **‘keyif alarak’** dinlemektedir.”

3. Buna göre, Hatice Hanım’ın nasıl bir dinleme yaptığı **söylenbilir?**

- A) Takdir edici dinleme
- B) Kapsamlı dinleme
- C) Kritik değerlendiren dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

“Vahit Hoca, gittiği konferansta **‘öğrenmeye ve hatırlamaya odaklanarak’** dinleme yapmaktadır.”

4. Buna göre, Vahit Hoca’nın nasıl bir dinleme yaptığı **söylenbilir?**

- A) Takdir edici dinleme
- B) Kapsamlı dinleme
- C) Kritik değerlendiren dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

“Orhan Bey, televizyondaki açık oturum programında **‘duyduklarını yargılamaya ve değerlendirmeye odaklanarak’** dinlemektedir.”

5. Buna göre, Orhan Bey’in nasıl bir dinleme yaptığı **söylenbilir?**

- A) Takdir edici dinleme
- B) Kapsamlı dinleme
- C) Kritik değerlendiren dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

“Kenan Bey, elîm bir olay yaşayan arkadaşını dinlerken **‘arkadaşının duygularını anlamaya odaklanarak’** dinlemektedir.”

6. Buna göre, Kenan Bey’in nasıl bir dinleme yaptığı **söylenbilir?**

- A) Takdir edici dinleme
- B) Kapsamlı dinleme
- C) Kritik değerlendiren dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

“Çok sevdiği bir yazarın geldiği konferans salonunda İrfan Bey, yazarın söylediklerine aktif katılarak **‘duyduklarını tekrar etmekte, özümsemekte ve yansıtmakta’**dır.”

7. Buna göre, İrfan Bey’in nasıl bir dinleme yaptığı **söylenbilir?**

- A) Takdir edici dinleme
- B) Kapsamlı dinleme
- C) Kritik değerlendiren dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

“Etkili dinleme, hem **yargısız** hem de **eleştirel**dir; açık bir zihinle **anlamak için dinlemeyi** gerektirir.”

8. Söz konusu dinleme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yargısız ve eleştirel dinleme
- B) Kapsamlı dinleme
- C) Kritik değerlendiren dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

18 Eyl.

- Dinleyen kişi, sözel geri bildirimde bulunmaz.
- Konuşan kişinin duygularını anlamaya çalışır.
- Konuşan kişinin vereceği karara güvenir.
- Kişinin sorunundan kendisinin sorumlu olduğu gibi mesajlar veren destekleyici bir süreçtir.

9. Yukarıda sözü edilen dinleme çeşidi hangisidir?

- A) Yargısız ve eleştirel dinleme
- B) Edilgin dinleme
- C) Kritik değerlendiren dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

- Dinleyen kendisini açar.
- Duygularını daha yoğun yaşar.
- Kendisinde var olan çatışmaları çözer.
- Kendisini kabul etmek için cesaretlendirir.

10. Yukarıda sözü edilen dinleme çeşidi hangisidir?

- A) Yargısız ve eleştirel dinleme
- B) Edilgin dinleme
- C) Empatik dinleme
- D) Vurgulu dinleme
- E) Katılımcı dinleme

“Ahmet Bey, gittiği bir seminerde ‘yüzeydeki mesajları da önemsemekte, konuşmacının sözlü ve sözsüz mesajlarına ve bunlar arasındaki tutarlılığa dikkat etmekte, hem içerik hem de duygu mesajlarını, konuşmacının dile getirmedeği duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışmakta ve anlaşılanları dile getirmekte, hatta konuşmacının mesajlarına yanıt vererek’ dinlemektedir.”

11. Buna göre, Ahmet Bey’in nasıl bir dinleme yaptığı söylenebilir?

- A) Yargısız ve eleştirel dinleme
- B) Edilgin dinleme
- C) Empatik dinleme
- D) Derinlemesine dinleme
- E) Katılımcı dinleme

- Kişinin kelimelerini aynen tekrarlamak değildir.
- Kişinin duyguları ve mesajları anlaşılmasına çalışılır.

12. Yukarıda sözü edilen dinleme çeşidi hangisidir?

- A) Yargısız ve eleştirel dinleme
- B) Edilgin dinleme
- C) Empatik dinleme
- D) Derinlemesine dinleme
- E) Çözümleyici dinleme

- Konuşmacının mesajının sözel yönüne,
- Sözel olmayan yönüne,
- İçeriğine,
- Duygularına

13. Anlam katma yöntemi olan dinleme hangisidir?

- A) Etkin dinleme
- B) Edilgin dinleme
- C) Empatik dinleme
- D) Derinlemesine dinleme
- E) Çözümleyici dinleme

14. “Konuşmacının söylediklerini takip etmeyi gerektiren” dinleme çeşidi hangisidir?

- A) Etkin dinleme
- B) Dikkatle dinleme
- C) Empatik dinleme
- D) Derinlemesine dinleme
- E) Çözümleyici dinleme

- Kişiler arası ilişkilerde benliği olumlu yönde etkiler.
- Bireyin olumlu özelliklerine ve performanslarına vurgu yapılır.
- Yeterlilikleri öncelenerek eksiklikleri dile getirilir.
- Böylece kişinin eksik yönlerini giderebileceği algılatılmaya ve hissettirilmeye çalışılır.

15. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi “ego geliştirici dil” örneği değildir?

- A) Sınava motive olmakta güçlük çekiyorsun.
- B) Yemek yemeye bayılıyorsun.
- C) Kardeşim boşboğaz biridir.
- D) Ali, konuşmayı çok sever.
- E) Eşim biraz topluca.

- Tepkiler; duygu ve düşüncelerle açıklanır.
- Sen dili suçlayıcı, yargılayıcı iken ben dili sadece kişinin kendi duygularını ortaya koyar.
- Ben dili kullanılırken yargılama, eleştirme, suçlama vb. yapılmaz.
- Ben dili iletileri, davranışların başkalarını nasıl etkilediğini açıklar ve hissedilen duyguyu açıklar.

16. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi “ben dili” örneği değildir?

- A) Bunları yapman beni üzer.
- B) Dikkatsiz olman beni çok üzüyor.
- C) Bu davranışların beni kırıyor.
- D) Sınavlarında başarısız oluyorsun.
- E) Akşamları televizyon izlemen beni de etkiliyor.

18 Eyl.

- (I) Öğrenciler ve öğretmenler birlikte ve birbirinden öğrenir.
 (II) Öğrenme kazanımları ve kuralları, bunlardan etkilenecek herkesin anlaşmasıyla belirlenir.
 (III) Öğrenenler içsel değerlerden, ihtiyaçlar ve arzulardan motive olurlar.
 (IV) Öğrenme ortamında hiçbir şekilde baskı yoktur.

17. Yukarıdaki ilkelerden hangisi veya hangileri öğrenme ortamında bize rehber olacak özelliklerdendir?

- A) I-II
 B) II-III
 C) III-IV
 D) I-II-III
 E) I-II-III-IV

“Kültür, bir toplumun her türlü maddî ve simgesel üretimleri ile bu üretim alanları içindeki ilişkiler, biçimler, örüntüler ve pratiklerdir. Kültür, bireyin toplumun bir üyesi olarak, iletişim kurmasına, belli davranışları ve olayları yorumlamasına ve değerlendirmesine yardımcı olan değerler, fikirler ve semboller dizisidir. İletişim süreci de içinde kültürel kodları da barındırır.”

18. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) İletişim süreci simgeleri, sembolleri ve kültürel kodları da içerir.
 B) Simgesel iletişim, çeşitli simgesel göstergelerle yapılan ve farklı durum ve kültürlerde farklı anlamlar taşıyan iletişim biçimidir.
 C) Sinergoloji; kültürden kültüre değişen, sözsüz, bilinçsiz dili okumaya yönelik bir yöntemdir.
 D) Davranışın temel motivasyon kaynağı sorgulamalarında tutum, temel belirleyici değildir.
 E) Etkili iletişimde tutumlar, değer yargıları ve algılarımız da etkili olabilmektedir.

“İletişim engelleri alanyazında farklı biçimlerde sınıflandırılmıştır. Alanyazında bu faktörler; fiziksel, teknik, psikolojik ya da sosyal ve örgütsel olarak sınıflandırılabilir.”

- ❖ Mesaj ile ilgili engeller
- ❖ Kanal ve araçlarla ilgili engeller
- ❖ Gürültü ile ilgili engeller
- ❖ Dil ile ilgili engeller

19. Yukarıda örnekleri verilen iletişim engeli aşağıdakilerden hangisine girmektedir?

- A) Fiziksel ve teknik engeller
 B) Sosyal ve psikolojik engeller:
 C) Örgütsel engeller
 D) Zaman baskısı
 E) Algılamadaki seçicilik

- ❖ İletişim amacının belirlenmemesi
- ❖ Ön yargılar, görüş ve algılama farklılıkları
- ❖ Tutum ve davranışlar
- ❖ Sosyokültürel farklılıklar
- ❖ Sahip olunan bilgi düzeyi

20. Yukarıda örnekleri verilen iletişim engeli aşağıdakilerden hangisine girmektedir?

- A) Fiziksel ve teknik engeller
 B) Sosyal ve psikolojik engeller
 C) Örgütsel engeller
 D) Zaman baskısı
 E) Algılamadaki seçicilik

“Roller, zaman baskısı, örgütün büyüklüğü, geri bildirim sisteminin yetersiz olması, yönetim tarzı, aşırı bilgi yüklemesi, statü farklılıkları ve hiyerarşi nedenli olabilir.”

21. Yukarıda örnekleri verilen iletişim engeli aşağıdakilerden hangisine girmektedir?

- A) Fiziksel ve teknik engeller
 B) Sosyal ve psikolojik engeller
 C) Örgütsel engeller
 D) Zaman baskısı
 E) Algılamadaki seçicilik

- Alıcının mesajı yanlış anlayabilmesi ve yorumlayabilmesi
- Belli ön yargılar nedeniyle mesajı yanlış değerlendirme
- Konuşmacıya karşı ilgisizlik ve farklı olumsuz tutumlar

22. Yukarıda örnekleri verilen iletişim engeli aşağıdakilerden hangisine girmektedir?

- A) Fiziksel ve teknik engeller
 B) Sosyal ve psikolojik engeller
 C) Örgütsel engeller
 D) Kişisel unsurlar
 E) Algılamadaki seçicilik

“Kişilerin kendilerinden kaynaklanmayan, dış kaynaklı ortamlarda oluşan ve iletişimi olumsuz yönde etkileyen unsurlardır.”

23. Yukarıda bahsi geçen iletişim engeli aşağıdakilerden hangisine girmektedir?

- A) Algılamadaki seçicilik
 B) Sosyal ve psikolojik engeller
 C) Örgütsel engeller
 D) Kişisel unsurlar
 E) Fiziksel unsurlar

"Sevgili Dost!

Tahterevalliye tek başına binen aşağıda
durmayı hak eder.

Sevgili Dost!

Gel ve yüksel!

(Ali Ural, Posta Kutusundaki Mızıkça)

Not 1: Yanına yıldız koyduğum sorular, çıkmasını beklediğim favori sorulardır.

Not 2: Dinleme türleriyle ilgili bir soru mutlaka gelir.

19 Eyl.

- ✓ Bazı mesajlar bilerek veya bilmeyerek algılanmayabilir.
- ✓ Ön yargı algılamaya engel olur.
- ✓ Kastedilenler farklı algılanabilir.

1. Yukarıda örnekleri verilen **iletişim engeli** aşağıdakilerden hangisine girmektedir?

- A) Algılamadaki seçicilik
- B) Sosyal ve psikolojik engeller
- C) Örgütsel engeller
- D) Kişisel unsurlar
- E) Fiziksel unsurlar

“Dilin kullanmayla ortaya çıkan engeller de mevcuttur. Bu engeller, karşı tarafta birtakım **tepkisel davranışlara** sebep olabilir.”

2. Buna göre “**emir vermek, yönlendirmek, yönetmek**” aşağıdaki hangi tepkisel davranışa yol açabilir?

- A) Gücenme, kızgınlık ve isyankârlığa neden olabilir.
- B) Korku ya da aktif direnç yaratabilir.
- C) Zorunluluk ya da suçluluk duyguları yaratır.
- D) Bağımlılık ya da direnme yaratabilir.
- E) Bıkkınlık, nefret uyandırabilir.

“Öğretmen, sürekli öğrencisini **uyarmakta** ve **öğrencisine göz dağı vermektedir.**”

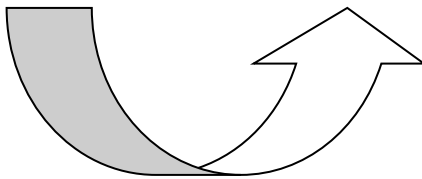
3. Öğretmenin bu davranışı, öğrencide hangi tepkisel davranışa yol açabilir?

- A) Korku ya da aktif direnç yaratabilir.
- B) Zorunluluk ya da suçluluk duyguları yaratır.
- C) Gücenme, kızgınlık ve isyankârlığa neden olabilir.
- D) Bağımlılık ya da direnme yaratabilir.
- E) Bıkkınlık, nefret uyandırabilir.

“Okul Müdürü Ayhan Bey, her sabah öğrencilere **ahlâk dersi vermektedir.**”

4. Ayhan Bey’in bu davranışı, öğrencilerde hangi tepkisel davranışa yol açabilir?

- A) Korku ya da aktif direnç yaratabilir.
- B) Zorunluluk ya da suçluluk duyguları yaratır.
- C) Gücenme, kızgınlık ve isyankârlığa neden olabilir.
- D) Bağımlılık ya da direnme yaratabilir.
- E) Bıkkınlık, nefret uyandırabilir.

“Orhan Bey her dersinde, derse başlamadan evvel öğrencilerine **nutuk çekmeyi, mantıklı düşünceler önermeyi** bir alışkanlık hâline getirmiştir.”

5. Orhan Bey’in öğrencileri aralarında konuşurken hangi cümleyi kurlmaları olasıdır?

- A) Korkuyorum!
- B) Suçlu hissediyorum.
- C) Kızgınlık!
- D) Söylediklerini yapmayacağım.
- E) Bıktık arkadaş! Nefret ediyorum bu nutuklardan!

I	Öğüt vermek, çözüm ve öneri getirmek	Benlik saygısını azaltabilir.
II	Ad takmak, alay etmek	Genellikle karşılık vermeye iter.
III	Yorumlamak, analiz etmek, tanı koymak.	Yanlış anlaşılma korkusuyla iletişim kesilebilir.
IV	Sorgulamak, sınamak, sorguya çekmek	Kendini köşe sıkıştırılmış hissetmesine sebep olabilir.
V	Yargılamak, eleştirmek, suçlamak	Bağımlılık ya da direnme yaratabilir.

“Tabloda dilin kullanımıyla ortaya çıkan engeller ve muhtemel tepkisel davranışlar verilmiştir.”

6. Hangi ikisinin tepkisel davranışı yer değiştirmelidir?

- A) I-II
- B) I-III
- C) I-IV
- D) I-V
- E) II-V

“**Ekolojik yaklaşım**; birey, aile, grup ve/veya topluluk ile politik, sosyal ve kültürel çevreleri arasındaki ilişki ve bağlantıları, bunların birbirlerini nasıl etkilediğini ve şekillendirdiğini düşünmeyi gerektirmektedir. İnsan davranışı bireysel ve sosyal çevre arasında süregelen karşılıklı etkileşimin bir ürünüdür. Sosyal ağ içerisinde; ev, aile, kültür, alt kültür, toplum, okul gibi sistemler yer almaktadır.”

7. Okul sistemi bağlamında ekolojik yaklaşım aşağıdakilerden hangisini **öngörmez**?

- A) Çocuk, modelin merkezinde yer alır.
- B) Çocuğun hayatında kendisini ve birbirlerini etkileyen farklı sistemler yer alır.
- C) Çocuğun davranışları çevresindeki bireylerden ve ilişkilerden etkilenirken çocuk onları etkilemez.
- D) Sistemler arasındaki ilişkilerin niteliği ve sıklığı da çocuk üzerinde etkilidir.
- E) Çocuğun doğrudan içinde bulunmadığı sistemler de çocuğun gelişimini etkiler.

19 Eyl.

"Ekolojik sistem yaklaşımı, bireyi çevre içerisinde yaşayan bir varlık olarak ele alır ve bireyin davranışını değerlendirirken çevreyi de göz önünde bulundurur. İnsan çevresi ile iç içe dinamik bir varlıktır, insan ve çevre arasında var olan bütünlük insan davranışı üzerinde etkilidir. Birey ve çevre arasındaki ilişkiler etkileşimseldir. Kesişim, birey ve çevre arasında meydana gelen etkileşimlerin odak noktasıdır. Her birey bir yaşam döngüsüne sahiptir."

8. Metinden aşağıdaki hangi yargıya ulaşamaz?

- A) Çevrenin insan üzerindeki etkisi göz ardı edilemez.
- B) Çevre ile insan arasında dinamik bir ilişki vardır.
- C) Birey ve çevre arasındaki ilişkiler karşılıklıdır.
- D) Yaşam döngüsel bir yapıya sahiptir.
- E) Bireyin bağımsız hareket noktaları da vardır.

"Bireyin yaşam döngüsü içerisinde meydana gelen etkileşimler ve karşılaştığı yaşam olayları üç temel kategori(mikro/mezo/makro) içerisinde ele alınabilir."

9. Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Mikro olaylar kişisel olarak her bireyin sahip olduğu yaşam deneyimlerini ifade eder.
- B) Madde bağımlılığı, intihar teşebbüsleri, depresif kişilik yapısı vb. bireysel yaşantılar ve kişilik özellikleri mikro olaylardır.
- C) Bireylerin sosyal çevre içerisinde diğer bireyler ve küçük gruplar ile kurdukları ilişki ve etkileşimler mezo düzeydeki yaşam olaylarıdır.
- D) Mezo düzeydeki yaşam deneyimleri bireyin içten ilişkiler içerisinde bulunduğu aile, arkadaş ve iş çevresi ile arasındaki etkileşimleri kapsar.
- E) Ekonomik ya da siyasal ideolojiler, baskın inançlar ya da basmakalıp düşünceler mezosistemin içindedir.

I	Mikrosistem	Kültürü kapsayan örüntüler: ekonomik ya da siyasal ideolojiler, baskın inançlar ya da basmakalıp düşünceler...
II	Mezosistem	Mikrosistemlerden oluşan sistem: komşuluk, toplum...
III	Egzosistem	Doğrudan bireyi kapsamayan sosyal yapılar: kamu kurumları, profesyonel kuruluşlar...
IV	Makrosistem	Şu anki ortam: ev, okul, iş yeri vb.

"Tabloda ekolojik sistem yaklaşımının alt kategorileri ve açıklamaları verilmiştir."

10. Hangi iki alt kategorinin açıklamaları yer değiştirmelidir?

- A) I-II
- B) I-IV
- C) I-III
- D) II-III
- E) II-IV

11. Ekolojik sistem yaklaşımının alt kategorileriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Mikrosistemler, günlük yaşamda bireylerle en doğrudan ilişkili sistemlerdir.
- B) Mezosistem, mikrosistemin kişisel oluşumlarını birbirine bağlayan ilişkileri ya da ağları içermektedir.
- C) Egzosistem; sosyal medya, yasal mevzuat gibi bireyin gelişiminde dolaylı etkisi olan birimlerin oluşturduğu katmandır.
- D) Mikrosistemde bireyin yaşadığı toplumun kültürel değerleri, ırksal ilişkileri, benimsenen din gibi özellikleri yer alır.
- E) Önceki tüm katmanları kaplayan bu dış katman olan kronosistem, yaşanan zaman dilimini ifade etmektedir.

"Bireyin yakın ilişki kurduğu kişilerle olan ilişkilerde bozulma olursa çocuğun çevresindeki yaşantıları keşfetme süreci engellenebilir. Bu durum özellikle ergenlik döneminde,

- ✓ Antisozyal davranışlar,
- ✓ Düşük akademik başarı,
- ✓ Öz denetimi sağlamada problemlerin ortaya çıkmasına neden olabilir."

12. Yukarıda sözü edilen durumlar, ekolojik yaklaşımın hangi kategorisinde görülmektedir?

- A) Mikrosistem
- B) Mezosistem
- C) Egzosistem
- D) Makrosistem
- E) Kronosistem

- ✓ Kişisel oluşumları birbirine bağlayan ilişkileri ya da ağları içerir.
- ✓ Sistemler arasındaki bağlantıların fazla ve nitelikli olması durumunda iyi çalışır.
- ✓ Okul-aile iş birliğinin çocuğun akademik başarısına etkisi ya da aile-akran ilişkilerinin çocuğun ebeveyn denetimine katkısı önemlidir.

13. Yukarıda sözü edilen durumlar ekolojik yaklaşımın hangi kategorisiyle ilgilidir?

- A) Mikrosistem
- B) Mezosistem
- C) Egzosistem
- D) Makrosistem
- E) Kronosistem

19 Eyl.

- ✓ Sosyal medya, yasal mevzuat gibi bireyin gelişiminde dolaylı etkisi olan birimler
- ✓ Genel eğitim politikaları
- ✓ Medya ve kitle iletişim araçları

14. Yukarıda sözü edilen durumlar ekolojik yaklaşımın hangi kategorisiyle ilgilidir?

- A) Mikrosistem
- B) Mezosistmem
- C) Egzosistem
- D) Makrosistem
- E) Kronosistem

"Ekolojik yaklaşımın bu katmanında bireyin yaşadığı toplumun özellikleri yer alır.

- ✓ Kültürel değerler,
- ✓ Irksal ilişkiler,
- ✓ Benimsenen din bunlara örnek verilebilir."

15. Yukarıda sözü edilen durumlar ekolojik yaklaşımın hangi kategorisinde görülmektedir?

- A) Mikrosistem
- B) Mezosistmem
- C) Egzosistem
- D) Makrosistem
- E) Kronosistem

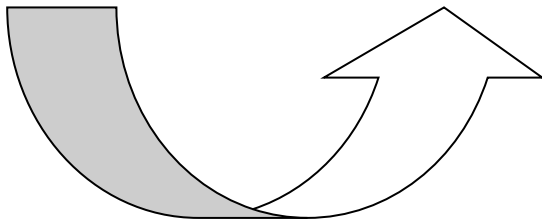
"Önceki tüm katmanları kaplayan bu dış katman, yaşanan zaman dilimini ifade etmektedir.

- ✓ Savaşlarda ve ekonomik kriz dönemlerinde suç davranışlarında artış olması bu katmanla ilgilidir."

16. Yukarıda sözü edilen durumlar ekolojik yaklaşımın hangi kategorisinde görülmektedir?

- A) Mikrosistem
- B) Mezosistmem
- C) Egzosistem
- D) Makrosistem
- E) Kronosistem

"Ekolojik yaklaşım hakkında seminer düzenleyen Orhan Bey 'Psikolojik sağlık ekosistemsel yaklaşıma göre, bireyin kendisinden başlayarak (mikro düzey) bireyin karşılıklı etkileşime girdiği tüm çevreleri içine alarak gelişen bir mekanizmadır.' sözleriyle konuya girmiştir."

17. Buna bağlı olarak Orhan Bey'in aşağıdaki hangi sözü itirazı hak eder?

- A) Çocuğun psikolojik sağlamlığını, mikrosistemdeki birincil anlamda etkileşime girdiği ailesi inşa eder.
- B) Çocuk, içinde yaşadığı toplumun yasal işlemleri ve kültürü tarafından desteklenebilmesine karşılık risk altına sokulmaz.
- C) Ekosistemsel yaklaşıma göre ekolojik sistem, bireyin kendisinden başlayarak etkileşime girdiği tüm çevreleri içine alarak gelişen bir mekanizmadır.
- D) Okullar çocuğun mikrosisteminin anahtar parçalarından biridir.
- E) Psikolojik sağlamlığın yapılandırılması adına okul deneyimleri büyük önem arz etmektedir.

"Okul iklimi üzerine seminer veren Elazığ Gazi MTAL PDR Öğretmeni Esengül Hanım 'Okul iklimi ve ekolojik sistem yaklaşımı arasındaki ilişkiye geçmeden önce okul iklimini tanımlamak gerekebilir. Okul iklimi, okulda çalışanların okulu nasıl betimlediği ile ilgilidir. İklim, okulda zaman içinde şekillenen, her zaman görülemeyen değerler ve kurallar bütününden oluşur.' sözleriyle konuya giriş yapmıştır.

18. Esengül Hanım, okul iklimine dair hangi cümleyi kurduğunda yukarıdaki cümleleriyle **çelişkiye** düşer?

- A) Okulun dışarıdan nasıl görüldüğünü gösterir.
- B) Bir okula ilk girdiğinizde hissettiğiniz şeydir.
- C) Okul kültürü ile oldukça ilişkilidir.
- D) İklim, okula kimliğini kazandıran, üyelerin davranışlarını etkileyendir.
- E) Üyelerden bazıları tarafından algılanan ve okulun bir kısmına egemen olandır.

"Halphin ve Croft (1996), yaptıkları araştırmalar sonucunda, sosyal ilişkileri ifade eden; açık, bağımsız, kontrollü, samimi, babacan ve kapalı olmak üzere **altı** iklim çeşidinin olduğunu ileri sürmüşlerdir."

Buna göre,

- ✓ Arkadaşça ilişkiler,
- ✓ İşleri kolaylaştırıcı,
- ✓ Katılımcılığı teşvik gibi faktörlerin önemli olduğu ve yöneticinin örgütte kurmay liderlik sergilediği

19. Bu tür okullarda hangi iklim türünün hâkim olduğu söylenebilir?

- A) Açık iklim
- B) Kapalı iklim
- C) Özerk(otonom)iklim
- D) İdareci iklim
- E) Samimi iklim

19 Eyl.

- ✓ Yönetici, çalışanları yönlendirmede etkili değildir.
- ✓ Çalışanların kişisel zenginlikleri ile ilgilenilmez.
- ✓ İş birliği yoktur.
- ✓ Grup başarısı minimum düzeydedir.
- ✓ Resmî bir örgüt iklimi söz konusudur.

20. Özellikleri verilen okullarda hangi iklim türünün hâkim olduğu söylenebilir?

- A) Açık iklim
- B) Kapalı iklim
- C) Özerk(otonom)iklim
- D) İdareci iklim
- E) Samimi iklim

21. Yöneticinin örgütte resmî ve sistemli bir iş yapmak için kendini çalışanlarından uzak tuttuğu okul iklimi hangisidir?

- A) Açık iklim
- B) Kapalı iklim
- C) Özerk(otonom)iklim
- D) İdareci iklim
- E) Samimi iklim

- ✓ Yönetici, işi kendisi yapar.
- ✓ Arkadaşça ilişkiler yoktur.
- ✓ Yazılı kurallar hâkimdir.
- ✓ Sosyal ihtiyaçlar tatmin edilmez.

22. Özellikleri verilen okullarda hangi iklim türünün hâkim olduğu söylenebilir?

- A) Açık iklim
- B) Kapalı iklim
- C) Özerk(otonom)iklim
- D) İdareci iklim
- E) Samimi iklim

- ✓ Arkadaşça ilişkiler hâkimdir.
- ✓ Örgüt üyeleri işlerin nasıl yapılacağı konusunda görüşlerini bildirirler.

23. Özellikleri verilen okullarda hangi iklim türünün hâkim olduğu söylenebilir?

- A) Açık iklim
- B) Kapalı iklim
- C) Özerk(otonom)iklim
- D) İdareci iklim
- E) Samimi iklim

- ✓ Kısmen kapalı bir iklim hâkimdir.
- ✓ Çalışanlar birlikte hareket etmez.
- ✓ Grup içinde bölünmeler vardır.
- ✓ Yönetici sürekli kontrol edici görevdedir.

24. Özellikleri verilen okullarda hangi iklim türünün hâkim olduğu söylenebilir?

- A) Babacan iklim
- B) Kapalı iklim
- C) Özerk(otonom)iklim
- D) İdareci iklim
- E) Samimi iklim

- (I) İlgî, sevgi ve sıcaklıktan yoksun bir aile ortamı
- (II) Cezalandırıcı, tartışmacı, düşmanca ve kötüyeyici ebeveyn tavırları
- (III) Fiziksel ve duygusal istismar uygulayan ebeveynler
- (IV) Okul ve aile arasındaki iletişimin yetersiz veya eksik olması
- (V) Mahallenin sosyo-ekonomik düzeyi

25. Akran zorbalığı incelendiğinde yukarıdaki sebeplerden hangilerinin mikrosistemden kaynaklandığı söylenebilir?

- A) IV-V
- B) I-II-III
- C) III-IV-V
- D) I-II-IV
- E) II-III-IV

- (I) Okul yönetimi tarafından fiziksel cezanın uygulanması
- (II) Öğrencilerin okul atmosferi hakkındaki negatif düşünceleri
- (III) Okuldaki akranların saldırgan davranışlar sergilemesi
- (IV) Okul mevcudunun fazla olması
- (V) Şiddetin toplumda kabul görmesi

26. Akran zorbalığı incelendiğinde yukarıdaki sebeplerden hangilerinin makrosistemden kaynaklandığı söylenebilir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

"Sevgili Dost!

Arkaya bakmamayı başaranlar, acaba gittikleri yere başlarını götürmeyi başarmışlardır mı?

(Ali Ural, Posta Kutusundaki Mızık)

Not 1: Yanına yıldız koyduğum sorular, çıkmasını beklediğim favori sorulardır.

Not 2: Dilin kullanımıyla ortaya çıkan engeller ve muhtemel tepkisel davranışlarla ilgili pek soru geleceğini sanmıyorum. Küçük bir ihtimal. Çünkü her kişide farklı etkiler oluşturabilir. Ancak ekolojik sistem yaklaşımı ve okul iklimiyle ilgili 2 soru gelme ihtimali çok yüksek.